

Ședința CTATU a Primăriei Capitalei din data de 4 Septembrie 2019.

Componența Comisiei: Radu Petre Năstase, președinte; Sorin Gabrea, Dorin Ștefan, Cătălina Preda, Timur Mihăilescu, Tiberiu Florescu, Florin Medvedovici, Marius Petrescu, Angelica Stan, Anca Mitrache, Constantin Enache, Dan Marin, ing. Laurențiu Olan.

A fost prezent la discuții și Arhitectul-șef al Capitalei, Ștefan Dumitrașcu.

Subiectul unic discutat a fost

„Revizuirea PUG București”, în secțiunea dedicată monumentelor istorice și protejării patrimoniului

Inițiator: Primăria Municipiului București

Elaboratori: Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București, Centrul de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting – lider asociere formată din Arnaiz Arquitectos SLP, SC AECOM Ingineria SRL, SC Integraph Computer Services SRL, SC Compania de Consultanță și Asistență Tehnică SRL, SC Synergetics Corporation SRL

AVIZ

Ștefan Dumitrașcu: „Felicit elaboratorul PUG, cât și funcționarii din cadrul CTUAT pentru că, după aproape doi ani și jumătate, situația acestei documentații s-a deblocat. Să sperăm că vom înainta cu celeritate și fără piedici cu consultarea decidenților și a populației, pentru aprobarea documentului, care va asigura o bună dezvoltare a orașului. Să deschidem către investiții teritoriul Bucureștiului.”

Aurel Iancu Bădulescu, viceprimar general: „Din anul 2008 sunt contemporan cu acest travaliu, iar acum aș vrea să vedem de unde plecăm pentru ca până în luna Martie a anului viitor să integrăm ceea ce a mai rămas de integrat. Pe partea de rețelistică, doresc o discuție cu cei care se ocupă de aceasta, pentru că există probleme speciale.”

Radu Petre Năstase: „Comisia a fost legal constituită, sunt prezenți în acest moment 10 membri titulari și încă un membru supleant, poate că vor mai veni și alții pe parcurs, dar prezentarea poate începe în această alcătuire. Particip din anul 2014 la această epopee și pot spune că se încheie acum o saga a prezentării și aprobării studiilor de fundamentare. Trebuie să intrăm în linie dreaptă pentru aprobarea documentelor. Intenția Primăriei și a Facultății de Arhitectură este ca în luna Mai a anului viitor să avem un document care să fie publicat și dezbătut. Acum, în

acest moment, dispunem de o bază de date care va rula pe ecrane, avantajul fiind că un astfel de instrument de lucru este viu și se adaptează în timp real. După ce se vor încheia procedurile interne, anul viitor vom vedea restul.”

Tiberiu Florescu: „Conform cu cele cerute în caietul de sarcini, forma sub care acest proiect va funcționa va fi o aplicație IT. Toate informațiile privind situațiile existente pot fi citite în Baza de Date Urbane. Datele-suport pentru aplicație se exprimă grafic în nivel profesionist, urbanistic. Astfel se funcționează urbanistic, azi, pe plan european. Iar datele sunt realizate de un consorțiu pe care Universitatea de Arhitectură îl conduce. Contextul teritorial al documentației se referă la relația Bucureștiului cu teritoriul, pentru că trebuie să vedem inițiativele celor pe care dezvoltarea urbană îi implică, trebuie să existe o corelație între București și vecinătăți, în primul rând, apoi și cu celelalte realități administrative. Această aplicație se actualizează permanent. Un al doilea nivel de luat în calcul ține de stadiul actual al dezvoltării urbane. Este o etapă care se încheie acum. Aplicația nu este nouă, ea continuă instrumentarul și practica inițiate de mai mult timp în Primărie.”

Ștefan Dumitrașcu: „O precizare esențială - suntem aici pentru a da semnalul, a comunica Bucureștiului și bucureștenilor faptul că acest document este legal și va funcționa ca atare, deci orașul va avea un PUG inalienabil care se va aplica. Trebuie să ținem cont de faptul că se contruiesc blocuri de 70 de etaje la Budapesta și la Sofia, iar noi, ca și cei de acolo și ca alții, trebuie să facem parte dintr-o dezvoltare generală în acest sens. Pe viitor, PUZ vor fi văzute și discutate doar pentru investiții majore.”

Tiberiu Florescu: „Încheiem stadiile 1 și 2 din acest proiect cu un livrabil care privește delimitarea zonelor istorice și un studiu de elaborare al zonelor protejate. Vulnerabilitatea pe care nu o puteam prevedea sau anticipa în direcția Patrimoniului și a protecției lui era că nu exista o reglementare clară a acestuia și, de aici pornind, nu puteam preciza exact gradul de implicare a construcțiilor și a zonelor care află sub incidența acestei reglementări.

Acum, în noul document, reglementările sunt ferme – așadar, la nivelul Bucureștiului, reglementările în această privință vor trebui să rămână definitive. Reglementările pe care le numim flexibile se referă la posibilitatea de a realiza documentații PUZ locale, care nu dispar, pentru că mereu va exista posibilitatea apariției unor noi strategii, pe care nu le putem anticipa, iar aceste strategii, dacă sunt justificate, au dreptul la existența lor. Dar nu vor mai putea fi făcute investiții după voia cuiva, pentru că vor fi urmărite și implicațiile asupra teritoriului real.

Livrabilul are 3 părți. Care sunt problemele pe care le-am întâmpinat: există, în primul rând, pe listă, o serie de monumente care figurează scriptic, dar care *de facto* nu mai există, însă restricțiile legate de acele monumente sunt încă funcționale inadecvat și inechitabil. Pe de altă parte, alte monumente există, dar practic nu pot fi localizate, însă cu noua strategie acest lucru va fi evitat, pentru că documentul se va actualiza în permanență. Ultima parte a livrabilului se referă la analiza tipologică a existentului, la morfologia urbană în teritoriu. Livrabilul funcționează, deci, urbanistic, dar și ca bază de date care poate fi utilizată.”

Hanna Derer: „Conform Legilor în vigoare, 15/2000 și 402/2001, ca și după Ordinul de Ministru 562 din 2003/2004, monumentul este singura sursă culturală care trebuie protejată, și această definiție se referă la monument indiferent de zonă. Persoanele care au lucrat la metodologia aplicabilă zonelor protejate istorice, între care s-au aflat și Doina Bubulete, și Irina Criveanu, au elaborat 5 studii pentru a fundamenta Ordinul de Ministru, iar concluzia lor, pe care o rezum aici, este că zona protejată este formată, maximal, și din părțile neclasate ale entității inițiale, ceea ce vrea să spună că în afara monumentului istoric, există și părți care au ținut de el și care nu sunt clasate.”

Aurel Bădulescu: „Interpretarea și aplicabilitatea definiției monumentului istoric se fac în termeni juridic-administrativi, aici.”

Tiberiu Florescu: „Iar zonele vor fi oricum supuse spre aprobare Ministerului Culturii.”

Radu Petre Năstase: „Îngrijorarea e cu privire la aspectele juridice. Publicul contestă termenul de „zonă de protecție” – el se aplică la ce? Iar PUZ de Sector au fost avizate de Ministerul Culturii, mai puțin zonele protejate. Regulamentele pentru zonele protejate avizează loturile care se află de jur-împrejur, în zone delimitate, detaliind avizul Ministerului Culturii.”

Viceprimarul Bădulescu ține să precizeze că din cauza unor situații de acest fel, PUZ S.6 a fost anulat, astfel că acum această documentație ar fi o zonă dereglementată și o zonă care se află în recurs.

Marian Moiceanu (care precizează că intervenția domniei-sale nu se face de pe poziția de membru al Comisiei, întrucât face parte din echipa de elaboratori, din partea Universității): „Dl. Vicepreședinte are dreptate să se teamă că va fi dată Primăria în judecată pentru unele aspecte – dar îl sfătuiesc să se lase atacat, întrucât contestatarii nu vor avea câștig de cauză. Argumentele vor face ca în instanță atacatorii să piardă. Pentru deciziile neprofesionale, instanța este de

condamnat, pentru că expertiza pe care nu o ai, o poți solicita. Aici, însă, ceea ce se propune este fundamentat pe analize, și cred că e bine de reținut că investitorul are și el dreptul să piardă.”

Roxana Wring: „Până acum, în lipsa unei idei coerente și susținute și a unor reglementări clare, totul era interpretabil. Aici, de foarte multe ori, interpretarea s-a făcut în funcție de investitor. După conceptul dlui Florescu, se pare că totul va fi clar, așadar nu vor mai fi probleme și nu putem decât regreta că o astfel de transparență și concizie a documentelor nu a ajuns la noi mai devreme, căci poate nu ne-am fi trezit cu 4000mp desprinși din Parcul Filipescu, de pildă - iar situația, se știe, nu e deloc singulară.”

Constantin Enache: „E limpede pentru oricine că avem mare nevoie de PUG, pentru că orașul trebuie judecat în ansamblul său, iar fără o viziune unitară, acest lucru nu este posibil. Când privește zona de protecție a monumentelor istorice, sper că acest document va fi unul perfectibil, întâi de toate pentru că Lista Monumentelor Istorice trebuie actualizată pe bază de studii. Lista din 1993 a fost limitată, apoi s-a stat foarte mult degeaba, așa că azi, uneori, mai avem înregistrate ca monumente doar niște numere poștale. Pe de altă parte, nu mi se pare firesc ca o zonă de peste 70ha, cum este cea a zonei industriale Faur, să fie declarată integral monument, și cred că Primăria Municipiului trebuie să colaboreze mai strâns cu Ministerul Culturii, pentru a discuta și analiza situațiile reale, efective.”

Radu Petre Năstase: „Acum, în acest moment, monumentele pot fi scoase de pe Lista doar prin declasare.”

Florin Medvedovici: „A mai existat o Listă a monumentelor, actualizată pe cât s-a putut, din 2015. S-a lucrat cu ea, au fost măcar marcate realitățile care figurau pe această listă?”

Hanna Derer: „Dacă în Listă îmi apare un cod, la acea adresă eu am un monument istoric. Procedura de radiere își are propriile ei reguli, și nu cred că ea, radierea, se realizează prin PUG. Dacă am identificat monumentul istoric și avem dovada că acel monument nu e monument istoric – ceea ce putem face este să restrângem zona de protecție a Monumentului la parcelă, fără a afecta vecinii. De aici trebuie reținute două lucruri: 1. Lista decide ce e monument istoric. 2. Până când se va face radierea, există șansa de a afla cum anume a dispărut acel monument istoric, ceea ce va oferi posibilitatea luării de măsuri legale împotriva celor care l-au deteriorat. După Legea 422, „monumentul istoric este definit ca un imobil format din parcelă și din toate imobilele ce se află pe și sub acel monument istoric. Sigur că sunt situații în care mai avem doar părți ale aceluși monument, dar asta nu înseamnă că îi putem neglija statutul.”

Radu Petre Năstase: „Ar fi nevoie, după această condiție, de o reinventariere a tuturor monumentelor la nivel de Sector.”

Maria Vișan, din partea Intergraph, intervine și arată că în noul PUG, layerul Monumente figurează ca o bază de date și deține caracteristici clar enunțate ale calităților pe care construcția cu acest statut trebuie să le aibă.

Hanna Derer: „Ca să continui – zona de protecție se stabilește funcție de vizibilitate, adică de context, caz în care, în siturile subterane, regulamentul devine inaplicabil. Dincolo de acest aspect, în studiile de fundamentare și în Ordinul de Ministru 562 se afirmă că „în principiu, zonele protejate de tip sit se confundă cu situl arheologic însuși.” Iar atunci când monumentul istoric aparține zonei de protecție, el trebuie înscris în Zona de construcție Protejată, și atunci ea include și zona parcelării. Mai există și spinoasa problemă a vizibilității spre și dinspre parcelare: monumentul de oraș este un fragment urban de oraș. Dar ce se întâmplă atunci când zona protejată nu mă ajută să pun în valoare parcelarea? Închei intervenția mea amintind că Lista Monumentelor Istorice este un instrument legal, al Legii, care definește monumentul ca teren și clădire în același timp. Este protejat tot – și trama, și clădirile, și spațiile verzi.”

Se afirmă că „nu întotdeauna există un motiv pentru a contempla o parcelare”, pentru că resursa culturală, în acest caz, e în principal alta, iar Radu Năstase apreciază că „la Bazilescu, importantă este mai ales trama stradală.”

Tiberu Florescu, totuși, este de părere că parcelarul este important, pentru că, din punctul de vedere al unui monument istoric, odată cu o eventuală modificare a acestuia, s-ar schimba foarte multe lucruri – strada, coeficienții urbanistici, raportul clădirilor ș.a.m.d.; astfel, intervenția de acest tip ar trebui evitată, pentru a nu favoriza apariția unei noi tipologii de clădire sau de locuire. Dan Marin consideră că discuția este prea largă, prea permisivă din punctul de vedere al termenilor utilizați, plecând de la întrebarea „ce înseamnă o zonă protejată?”. Și furnizează, în sprijinul evidențierii unei duble interpretări sau duble măsuri, exemplele parcurilor Bazilescu, pe de o parte, al parcelării UCB, pe de altă parte: „La Bazilescu, strada este valabilă, iar restul existentului mai puțin, pentru că deja s-a intervenit mult pe el, în timp ce la UCB toate casele sunt praf – statutul zonei se protejează, însă clădirile nu. Avem ansambluri de clădiri monument absolut distruse, mai ales pentru că legislația e varză și, în realitate, ea nu mai protejează nimic. Cred că Primăria Municipiului ar trebui să facă, după această clasare și verificare a zonelor protejate, și un inventar cât mai aproape de realitate al clădirilor, pentru definirea statutului lor.”

Ștefan Dumitrașcu: „Au existat tentative de actualizare și ranforsare a PUZ Zone Istorice Protejate și de Patrimoniu pe care municipalitatea este chemată să le protejeze. Trăim într-un oraș în care mutilarea monumentelor istorice a devenit o modă. Primăria are, acum, bani pentru a finanța documentațiile PUG, pentru a aduce la zi documentațiile de PUZ pentru zonele protejate, de a le corecta acolo unde acestea au fost deficitare sau inactuale. Intervențiile abuzive au dus la alterarea unor zone cu finalul că acestea au devenit de nerecunoscut. Iar în acest moment se pare că procesul este ireversibil.”

Hanna Derer: „Așa cum parcelările diferă, tot așa procesul de protejare al monumentelor istorice diferă, pentru că fiecare monument este un unicat. Probleme vin, de fapt, din felul în care lăsăm să fie interpretată Legea. Instituirea Zonelor Protejate a Monumentelor Istorice și consolidarea statutului zonelor protejate va conduce încă o dată la faptul că Legea Monumentelor Istorice, în această formă, nu este valabilă. Cheia în acest domeniu nu este instituirea unei rețete aplicate repetat și nediferențiat, tocmai pentru că situațiile diferă; ea trebuie să impună abordarea de la caz la caz a fiecărei situații. La Bazilescu, de pildă, fondul construit nu era de calitate, însă proiectul de parcelare era exemplar, era de apreciat. Rațiunea fundamentală a unui studiu de acest fel trebuie să fie identificarea valorilor culturale pe care o anumită realitate construită sau nu o deține.”

Angelica Stan ar dori să știe cum anume a fost reglementată situația Parcurilor Istorice.

Hanna Derer: „Niciun parc istoric nu este izolat sau izolat de oraș. Zonele construite protejate în sine urmează să fie abordate inclusiv cu zonele protejate ale monumentelor izolate. Cimitirul Bellu, de pildă, este spațiu verde clasat, dar nu e zonă construită protejată ca atare.”

Adrian Bălțeanu: „În acest modul prezentat este cuprinsă și partea de arheologie? În București, acum, se află 4 surse de situri arheologice. Și aș mai dori să știu dacă studiul se referă și la potențialele noi monumente sau la clădirile cu valoare locală.”

Tiberiu Florescu: „În PUZ-urile de Sector este posibil să fie identificate arealuri noi de valoare, însă aceste documentații nu au ca obiect protejarea monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție.”

Arhitectul-șef al S.2, Bratu Alina: „Noi ne ocupăm de partea de arhitectură de valoare împreună cu Institutul Vasile Pârvan și apoi publicăm și afișăm rezultatele acestor cercetări, pentru ca ele să poată fi comunicate tuturor celor interesați.”

Adrian Bălțeanu: „Ministerul Culturii ar dori să participe la viitoarele ateliere care se ocupă de aceste zone.”

Hanna Derer: „Vor exista, inevitabil, propuneri de clasare. Există 4 surse cuprind la existențele de tip arheologic și trebuie să înțelegem clar care sunt de valoare și care nu, care sunt protejate și care nu. Acum s-au propus zone protejate pentru monumentele izolate, operație independentă față de PUZ de Sector, și de aici vor rezulta sigur incompatibilități.”